

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
บริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
The integration of Buddhist principles to promote people
participation in the admimistration of Chai Waree Subdistrict
municipality Pho Chai District Roi Et Province

กชพร สิริผิวเงิน

Kudchaporn Siriphiongoen

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด

Master of Public Administration Program Roiet Buddhist college

E-mail: uaiporn2565@gmail.com

Received: 26 March 2025; Revised: 27 April 2025; Accepted: 27 April 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรม 7 กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาการบูรณาการหลักอปริหานิยธรรม 7 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยแบบวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 357 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบทและสังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1) ความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$ S.D. = 1.47) 2) ปัจจัยหลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน เพื่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r = .345^{**}$) 3) แนวทางการพัฒนาการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประชุมกันเนื่องนิตย์ 2) ด้านการให้ความเคารพตามหลักอาวุโส 3) ด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของสตรีและผู้อื่น 4) ด้านการสร้างคามผูกพันต่อสถานที่ขององค์กร

คำสำคัญ: การบูรณาการ, หลักพุทธธรรม, การมีส่วนร่วม

Abstract

This article aims to 1) study the level of public participation in the administration of Chai Waree Subdistrict Municipality, and 2) study the relationship between the 7 principles of non-immoral Dhamma and the promotion of public participation in the administration of Chai Waree Subdistrict Municipality and 3) propose a development guideline, integrating the 7 principles of non-perishable Dhamma, and public participation in the administration of Chai Waree Subdistrict Municipality, Pho Chai District, Roi Et Province. This is a mixed-method research. The sample group is 357 people aged 18 years and over. The cluster sampling method was used. The research tools were questionnaires Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient. Qualitative research used in-depth interviews with 20 key informants and analyzed data using content analysis techniques, contextualizing and synthesizing data according to the research objectives.

The results showed that

1) The opinions on the integration of Buddhist principles to promote public participation in the administration of Chai Waree Subdistrict Municipality, Pho Chai District, Roi Et Province, were overall at a moderate level. ($\bar{X} = 3.29$ S.D. = 1.47) 2) The main factor of the immaterialism and the participation of the people in the administration for the integration of Buddhist principles to promote the participation of the people in the administration of Chai Waree Subdistrict Municipality, Pho Chai District, Roi Et Province, overall, has a low positive relationship ($r=.345^{**}$) 3) Guidelines for the development of the integration of Buddhist principles to promote public participation in the administration of Chai Waree Subdistrict Municipality, Pho Chai District, Roi Et Province, consisting of 4 aspects: 1) Regular meetings 2) Respect for seniority 3) Promotion of rights and freedoms of women and others 4) Building ties to the organization's premises.

Keywords: integration, principles of Buddhism, Participation.

บทนำ

การปกครองสังคมไทยในยุคปัจจุบัน ใช้ตัวบทกฎหมายเป็นหลัก แต่ยังขาดการประยุกต์ใช้ หลักคุณธรรม จริยธรรมของพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นแม่บทหล่อหลอมจิตใจและขัดเกลา อุปนิสัยใจคอพฤติกรรมของคนไทย ประเพณีวิถีชีวิตจนเป็นวัฒนธรรมของตน แม้ว่าขณะนี้สังคมไทยจะไม่ได้ยึดหลักทั้งไม่ใช้ความสำคัญกับหลักพุทธธรรม โดยการนำหลักกฎหมายมาบังคับใช้ก็ถือว่าได้ผลในระดับหนึ่ง หากจะนำหลักการบริหารที่เป็นไปเพื่อความเจริญ ที่เรียกว่า อปทานิยธรรม เข้ามาเสริมก็น่าจะช่วยอุดช่องว่าง การบริหารองค์กรได้และถ้าการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำเอาหลักอปทานิยธรรมมาประยุกต์ใช้จะทำให้เกิด

ความรัก ความเป็นกัลยาณมิตร สามัคคี และเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันได้ อปปรานีธรรมเป็นหลักธรรมที่ทำให้เกิดความเจริญไม่มีความเสื่อมทั้งส่วนตนและส่วนรวม มุ่งเน้นให้ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมก่อให้เกิดเป็นความสามัคคีและความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังสอนให้รู้จักหลักการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างชุมชน องค์กร หรือสถาบันให้เข้มแข็ง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในสังคมทั้งฝ่ายผู้บริหารบ้านเมือง เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง และสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืนในสังคมไทย (พระศตวรรษ สุนติกโร (สิงห์ใส), 2558)

ในสถานการณ์ปัจจุบันสังคมเราต้องการนักบริหารที่มีความรู้ ความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นอย่างมาก ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึกมุ่งมั่นในการเสริมสร้างคุณงามความดี มีความรับผิดชอบ ที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเจตนารมณ์วัตถุประสงค์ขององค์กรนั้น ๆ อีกทั้งรวมไปถึงทำให้เกิดความรักความสามัคคีในองค์กร ประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญมาแล้วหลายฉบับ ทุกฉบับมีหลักการที่ตรงกันประการหนึ่งคือ ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดที่เรียกว่าอำนาจอธิปไตย แม้ว่าในอดีตที่ผ่านมาประชาชนไทยจะมีได้มีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองเท่าที่ควร แต่เมื่อกระแสการเป็นประชาธิปไตยของโลกได้เข้าสู่ประเทศไทยก็ทำให้ประชาชนรู้ถึงการที่ตนควรมีสติสิทธิเสรีภาพ และมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น นำมาสู่การปฏิรูประบบการเมืองไทยที่เห็นได้ชัดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อเนื่องมาจนถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ซึ่งให้ความสำคัญกับกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, 2550) โดยเฉพาะการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับตำบล หมู่บ้าน ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ และมีอิสระในการบริหารงานเพื่อสามารถบริหารราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้สอดคล้องกับปัญหาและตรงตามความต้องการของประชาชน เทศบาลตำบลชัยวารี ได้เปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาลเมื่อ พ.ศ. 2542 ในประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 9 ก ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542 โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2542 และต่อมาเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2553 เทศบาลตำบลชัยวารี ได้ปรับขนาดจากเทศบาลขนาดเล็ก เป็นเทศบาลขนาดกลาง เทศบาลเป็นหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญในการปกครองประเทศ

นอกจากนี้ยังเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญใกล้ชิดกับประชาชนเป็นอย่างมาก ในการบริหารงานกำหนด ทิศทาง วัตถุประสงค์และเป้าหมายในที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงาน ต้องร่วมใจกันดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน เพื่อสร้างการยอมรับในการที่นำองค์กรให้บรรลุผลสำเร็จตามทิศทาง และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมหรือในชุมชน แต่ประชาชนมีบทบาทไม่มากนักสะท้อนให้เห็นว่า การตรวจสอบของประชาชนเป็นเพียงวาทกรรมมากกว่าการปฏิบัติที่แท้จริง ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน กระทั่งเกิดความรู้สึกไม่เป็นกันเอง จนไม่กล้าเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชน บทบาทของเทศบาลจะต้องให้ความสำคัญต่อประชาชน โดยเฉพาะประเด็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบและทุกกิจกรรมเพื่อให้ตรงต่อความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง

ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานของเทศบาล ด้วยการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการบริหารงาน โดยการนำเอาหลักอปปรานีธรรม 7 ประการ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นที่ต้องจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความตระหนักในหลักของการมีส่วนร่วมของสังคมและชุมชน พร้อมปฏิบัติตามหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา ว่าระดับความคิดเห็น

ความสัมพันธ์ และแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าเป็นอย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์ ประสิทธิภาพประสิทธิผลในการบริหารงานของหน่วยงานที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
- 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรม 7 กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
- 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบูรณาการหลักอปริหานิยธรรม 7 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 357 คน การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 รูป หรือ คน

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ระดับผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และบุคลากรเทศบาลตำบลชัยวารี ผู้นำชุมชน และประชาชนตำบลชัยวารี ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด จำนวน 5,276 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จากการเทียบตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 357 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective congruence.) ตั้งแต่ 0.6 ทุกข้อ อำนาจจำแนก (Discrimination) รายข้อระหว่าง 0.20 - 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.990

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามโดยใช้ตารางแสดงค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของข้อมูลเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด วิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) ในการทดสอบสมมติฐานนั้น ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ในส่วนของการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) เป็นค่าที่วัดความสัมพันธ์ ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานเนื่องจากระดับของตัวแปรที่ใช้เป็นระดับอันตรภาคและสามารถคำนวณได้ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญระดับผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และบุคลากรเทศบาลตำบลชัยวารี ผู้นำชุมชน นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา และประชาชนตำบลชัยวารี โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยกำหนดวิธีการแบบเจาะจงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ (Interview Form) แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ และตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์สะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

1) ความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$ S.D. = 1.47) ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กร และการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของสตรีและผู้อื่น คือ ยึดถือความต้องการของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยเห็นประโยชน์ส่วนร่วม ยึดถือระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กร โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายและขนบธรรมเนียมอันดีงามของชุมชน ด้วยสร้างวัฒนธรรมที่ดีงามให้เกิดขึ้นระหว่างกันในองค์กร เปิดโอกาสให้สตรีได้มีบทบาทและ หน้าที่ภายในองค์กร ให้เกียรติ ให้ความเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพของสตรีและผู้อื่นที่เข้ามาใช้บริการองค์กร ให้สตรีได้มีส่วนร่วมหรือการทำงานภายในองค์กร

2) ปัจจัยหลักอุปสรรคกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน เพื่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r = .345^{**}$) จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระหว่างปัจจัยหลักอุปสรรคกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน มีความสัมพันธ์กันเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์ระดับปานต่ำ กล่าวคือ การบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีการนำหลักอุปสรรค มาใช้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาล ก็จะส่งผลให้การบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีศักยภาพเพียงพอ และมีประสิทธิภาพต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด มากขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน

3) แนวทางการพัฒนาการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ด้านการประชุมกันเนื่องด้วย ควรมีการนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาแก้ไขพร้อมหาแนวทางในการพัฒนามากขึ้นกว่าที่มีอยู่ ควรมีการทำให้จิตใจที่สงบมีสติ ก่อนการประชุมก่อนเริ่มดำเนินการ เพื่อป้องกันเกิดการทะเลาะมากกว่าการเข้าใจกัน ด้านการทำงานเป็นทีม ควรมีการทำงานร่วมกันหลาย ๆ ฝ่ายให้มากขึ้น สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มุ่งเน้นประโยชน์ของทุกคนเป็นหลัก ด้านการปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กร ควรมีการออกกฎระเบียบให้ทุกฝ่ายเข้าใจร่วมกันและปฏิบัติตาม ควรถ่ายทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี อันดีให้แก่ชนรุ่นหลัง ด้านการให้ความเคารพตามหลักอาวุโส ควรมีการส่งเสริมความเคารพแก่ผู้ที่มีวัยวุฒิและคุณวุฒิมากขึ้น ด้วยการยิ้ม ไหว้ และทักทาย อ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่ ความสำคัญแก่ผู้ใหญ่ที่มีความอาวุโส มีประสบการณ์มากกว่า ด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของสตรีและผู้อื่น ควรมีการส่งเสริมความเท่าเทียมกันทุกเพศทุกวัยมากขึ้น ให้สตรีได้แสดงบทบาทหน้าที่มากขึ้น ให้เกียรติและเชิดชูสตรีให้มีบทบาทหน้าที่ให้มีศักยภาพมากขึ้น ด้านการสร้างคามผูกพันต่อสถานที่ขององค์กร ควรส่งเสริมให้การทำงานเป็นทีมเหมือนครอบครัวเดียวกัน สร้างความรู้สึกที่ดีในการทำงานกับตนเอง เพื่อนร่วมงาน เห็นอกเห็นใจในเวลาที่ยุติทุกขภัยทุกข์และยามลำบาก ด้านการดูแลและจัดสวัสดิการ ควรมีการจัดงบประมาณให้กับบุคคลที่ทำงานดีช่วยเหลือสังคม โดยมุ่งหวังให้ทุกคน มีคุณภาพชีวิตที่ดี ให้ทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผล

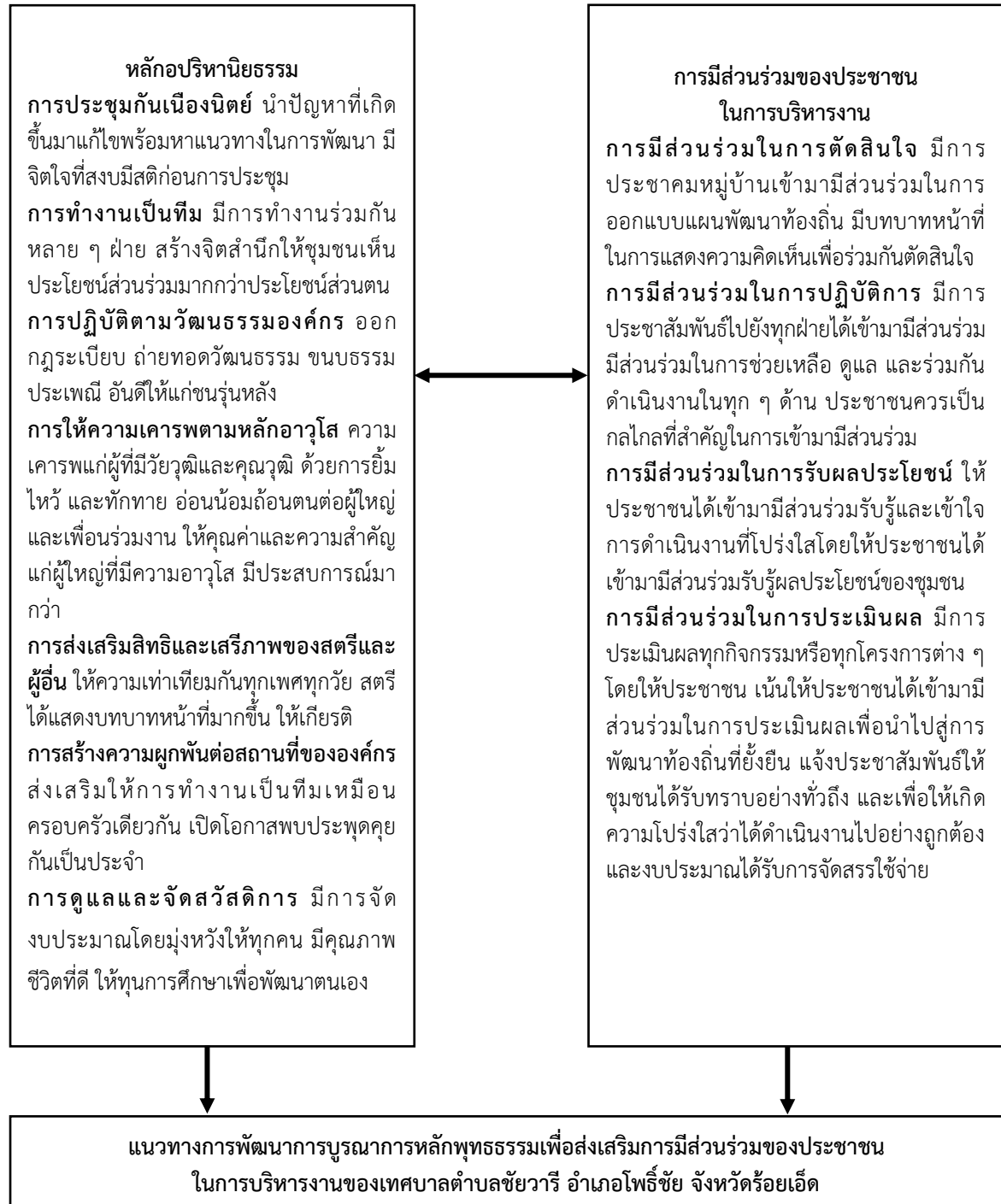
การวิเคราะห์เกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรม คือ สามารถนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมาพร้อมหาแนวทางในการพัฒนา ที่จะทำงานร่วมกันหลาย ๆ ฝ่าย สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน การทำงานบางอย่างควรมีการออกกฎระเบียบ ให้คุณค่าและความสำคัญแก่ผู้ใหญ่ที่มีความอาวุโส มีประสบการณ์มากกว่า ให้เกียรติและเชิดชูสตรีให้มีบทบาทหน้าที่ให้มีศักยภาพ เห็นอกเห็นใจในเวลาที่ยุติทุกขภัยทุกข์และยามลำบาก มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถเพิ่มศักยภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ เสนอ อัครมณฑล ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักอปริหานิยธรรมของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี” พบว่า การประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี สามารถนำหลักอปริหานิยธรรมไปบูรณาการเข้าไปในทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ความสามัคคีเป็นทีม และสามารถนำมาบูรณาการเข้ากับการบริหารงานทั้งในด้านการบริหารจัดการบุคลากร การประสานงาน และการจัดองค์กร โดยการร่วมแรงร่วมใจเป็นคณะแต่ละฝ่าย เป็นการผนึกกำลัง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และพบว่า อปริหานิยธรรม 7 เป็นหลักป้องกันความเสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญขององค์กรฝ่ายเดียว องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติด้านการบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี (เสนอ อัครมณฑล, 2557) การวิเคราะห์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน คือ การประชุมชมหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบแผนพัฒนาท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่ในการแสดงความคิดเห็น จะทำให้ท้องถิ่นมีศักยภาพ ช่วยให้ชุมชนเป็นชุมชนที่พัฒนาร่วมกัน และร่วมกันดำเนินงานในทุก ๆ ด้าน ประชาชนควรเป็นกลไกที่สำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วม มุ่งเน้นให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์มากที่สุด ทั้งทางตรงและทางอ้อม เกิดความโปร่งใสว่าได้ดำเนินงานไปอย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ วุฒิชัย กุลรัตน์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สูง อำเภอคำชะอี จังหวัดเลย” ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นราย

ด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านร่วมแสดงความคิดเห็น ด้านร่วมติดตามประเมินผล ด้านร่วมติดตามข้อมูลข่าวสาร และด้านการตรวจสอบ ผลการทดสอบ สมมติฐานการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สูง อำเภอคำชะอี จังหวัดเลย ไม่แตกต่างกัน” ส่วนอาชีพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (วุฒิชัย กุลรัตน์, 2552)

การวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน คือ ควรมีการนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาแก้ไขพร้อมหาแนวทางในการพัฒนามากขึ้นกว่าที่มีอยู่ ทำงานร่วมกันหลาย ๆ ฝ่ายให้มากขึ้น เห็นประโยชน์ส่วนร่วมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มุ่งเน้นประโยชน์ของทุกคนเป็นหลัก ความสำคัญแก่ผู้ใหญ่ที่มีความอาวุโส มีประสบการณ์มากกว่า ให้เกียรติและเชิดชูสตรีให้มีบทบาทหน้าที่ให้มีศักยภาพมากขึ้น ควรส่งเสริมให้การทำงานเป็นทีมเหมือนครอบครัวเดียวกัน เห็นอกเห็นใจในเวลาที่ถูกขยี้ทุกขใจและยามลำบาก โดยมุ่งหวังให้ทุกคน มีคุณภาพชีวิตที่ดี ให้มีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติชัย สิ้นคง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนายุทธศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” พบว่า ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น เพราะขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการจัดทำแผน ให้ความรู้ความ เข้าใจ สร้างจิตสำนึกการรับท้องถิ่น ความสามัคคีในชุมชน ให้เห็นความสำคัญของการจัดทำแผน ยุทธศาสตร์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้มาร่วมตัดสินใจในแผนต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรเปิด โอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดวางแผนกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่ง ประกอบด้วยการกำหนดระเบียบหรือหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่ชัดเจนไว้สำหรับให้องค์การบริหารส่วน ตำบลถือปฏิบัติหรือการที่จะดำเนินงานในเรื่องใดนั้น ต้องให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ด้วย กระบวนการประชาคมพิจารณาหรือประชาคมติ เพื่อให้การวางแผนมีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับปัญหา ความต้องการของประชาชน ปัญหาประชาชนในพื้นที่ที่มีการแบ่งข้างกัน มีความ คิดเห็นไม่ตรงกัน ไม่เหมือนกันจริงไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของ องค์การบริหารส่วนตำบล และแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลจะ สามารถบรรลุเป้าหมายได้นั้น ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผนดำเนินการ ติดตามและประเมินผล เพราะโครงการแต่ละโครงการ ก็ล้วนมาจากความ ต้องการของประชาชนในพื้นที่ การดำเนินการโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ สามารถจัดทำได้เต็มที่อันเนื่องมาจากงบประมาณ ที่มีอยู่จำกัดในแต่ละปี ความต่อเนื่องของโครงการ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงของการเมืองท้องถิ่น และบุคลากรที่มีไม่เพียงพอภัยธรรมชาติ (กิตติชัย สิ้นคง, 2556)

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

สรุป

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้วยการนำหลักการบริหารนิยธรรมมาใช้กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$ S.D. = 1.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสรุปได้ดังนี้

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประชุมกันเนื่องนิตย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$ S.D.= 1.44)

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$ S.D.= 1.69)

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$ S.D.= 1.39)

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการให้ความเคารพตามหลักอาวุโส โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$ S.D.= 1.53)

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของสตรีและผู้อื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$ S.D.= 1.40)

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการสร้างความผูกพันต่อสถานที่ขององค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$ S.D.= 1.53)

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดูแลและจัดสวัสดิการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$ S.D.= 1.34)

สรุปได้ว่าความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กร และการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของสตรีและผู้อื่น คือ ยึดถือความต้องการของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยเห็นประโยชน์ส่วนร่วม ยึดถือระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กร โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย และขนบธรรมเนียมอันดีงามของชุมชน ด้วยสร้างวัฒนธรรมที่ดีงามให้เกิดขึ้นระหว่างกันใ้องค์กร เปิดโอกาสให้สตรีได้มีบทบาทและ หน้าที่ภายในองค์กร ให้เกียรติ ให้ความเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพของสตรีและผู้อื่น ที่เข้ามาใช้บริการองค์กร ให้สตรีได้มีส่วนร่วมหรือการทำงานภายในองค์กร

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$ S.D. = 1.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสามารถสรุปได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$ S.D. = 1.45)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$ S.D. = 1.29)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$ S.D. = 1.55)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$ S.D. = 1.40)

สรุปได้ว่าความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยได้เน้นให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ คือ มีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการพัฒนาของเทศบาล มีส่วนร่วมในการปฏิบัติและดำเนินการ ก่อสร้างต่าง ๆ ของเทศบาล เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมที่เทศบาลได้ทำ ให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือปรับปรุงการบริหารงานของเทศบาล

5.1.3 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

1) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

ปัจจัยหลักอุปหิยานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน เพื่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=.345^{**}$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ปัจจัยหลักอุปหิยานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อหลักการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=.300^{**}$)

ปัจจัยหลักอุปหิยานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ เพื่อหลักการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=.425^{**}$)

ปัจจัยหลักอุปหิยานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เพื่อหลักการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=.305^{**}$)

ปัจจัยหลักอุปหิยานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อหลักการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=.345^{**}$)

2) ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยหลักอุปสรรคกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน เพื่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโศก จังหวัดร้อยเอ็ด มีความสัมพันธ์กัน

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระหว่างปัจจัยหลักอุปสรรคกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน มีความสัมพันธ์กัน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโศก จังหวัดร้อยเอ็ด ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์ระดับปานต่ำ กล่าวคือ การบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโศก จังหวัดร้อยเอ็ด มีการนำหลักอุปสรรค มาใช้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาล ก็จะส่งผลให้การบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโศก จังหวัดร้อยเอ็ด มีศักยภาพเพียงพอ และมีประสิทธิภาพต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโศก จังหวัดร้อยเอ็ด มากขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโศก จังหวัดร้อยเอ็ด” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

- 1) ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ในการใช้หลักพุทธธรรมในการปฏิบัติงานให้ถูกต้อง ให้ทั่วถึงให้ได้รับสิทธิเท่าเทียมกัน
- 2) ควรนำหลักพุทธธรรมในพระพุทธานุภาพมาใช้ในเรื่องของการบริหารงาน เพื่อมาพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการให้สอดคล้องต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง
- 3) ควรนำหลักพุทธธรรมมาปรับใช้ในการบริหารงานให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้เกิดความมั่นคง มีศักยภาพ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 1) ส่งเสริมการประชุม สัมมนา อบรม บุคลากร และประชาชนทุกระดับให้มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และเข้าใจพันธกิจของหน่วยงาน เพิ่มกิจกรรมต่าง ๆ ของที่เกี่ยวข้องกับชุมชนให้มีความสอดคล้องเพื่อนำไปสู่แผนการพัฒนาท้องถิ่น
- 2) ส่งเสริมการขับเคลื่อนงาน/โครงการและแผนงาน กิจกรรมของเทศบาล เพื่อสนองความต้องการ และพึงพอใจได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง และชัดเจนเป็นมาตรฐานเดียวกัน
- 3) ส่งเสริมหลักการมีส่วนร่วมในการกำหนดการตัดสินใจร่วมกัน การประเมินผล และการปฏิบัติงาน รวมทั้งการแก้ไขปัญหา การพัฒนาคุณภาพงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่าง ต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาแนวทางการนำหลักอุปสรรคกับบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโศก จังหวัดร้อยเอ็ด
- 2) ควรศึกษาแนวทางการนำอุปสรรคมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโศก จังหวัดร้อยเอ็ด

เอกสารอ้างอิง

- พระศตวรรษ สนติกโร (สิงห์ใส). (2558). การบูรณาการหลักอปริหานิยธรรมกับหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาล ตำบลหนองแห่ย์ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2550). แนวคิดแนวทางการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย.
- เสนอ อัสวมันตา. (2557). รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นนทบุรี. คุชฎินิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วุฒิชัย กุลรัตน์. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่องค์การ บริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย. สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- กิตติชัย สิ้นคง. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.